

2005-2008 metų Kreiserinio buriavimo vystymo PROGRAMA

**Patvirtinta Lietuvos Buriotojų Sąjungos
Tarybos posėdyje 2005 m. vasario mėn. 28 d.**

I. Bendroji dalis

Lietuvos Buriotojų Sąjunga (toliau LBS) yra savarankiška visuomeninė organizacija, laisvanoriškos narystės pagrindu vienijanti fizinius ir juridinius asmenis, propaguojančius bei remiančius buriavimą Lietuvoje, įsteigta bendriems LBS narių poreikiams ir tikslams tenkinti ir įgyvendinti.

LBS struktūros pagrindu yra oficialiai registruoti buriotojų klubai, fiziniai asmenys, jachtų klasių asociacijos, buriavimo sporto mokyklos ir įstaigos, bei kitos organizacijos, kurių veikla yra susieta su buriavimu. LBS turi du etatinius darbuotojus. Visi kiti LBS valdymo organų nariai dirba visuomeniniais pagrindais.

LBS veikia dviem kryptimis: vystymo ir propaguoja Sportinį ir Kreiserinį buriavimą Lietuvos Respublikos teritorijoje. Už Sportinį buriavimą yra atsakingas Vice-prezidentas sportiniam buriavimui, o už Kreiserinį buriavimą – Vice-prezidentas kreiseriniam buriavimui. Jiems talkina:

1. Trenerių tarybos pirmininkas.
2. Techninės komisijos pirmininkas.
3. Kvalifikacinės komisijos pirmininkas.
4. Juridinės komisijos pirmininkas.
5. Teisėjų kolegijos pirmininkas.
6. Jaunimo komisijos pirmininkas.

Ši programa skirta kreiserinio buriavimo vystymui. Terminas „**Kreiserinis buriavimas**“ yra kilęs iš olandiško žodžio *Kruisen* – plaukioti jūromis. Kreisuoti (ol. *Kruisen*) – reiškia plaukioti tam tikro maršruto reisiais. Kadangi plaukiojimas jūromis – ilgo laiko užsiėmimas, reikalaujantis tiek iš žmonių, tiek iš laivų taupaus jėgų naudojimo, greitą, bet įrangą tausojantį plaukiojimą, pradėta vadinti kreiseriniu (greičiu) – tai yra geriausias navigacinis laivo greitis, pasiekiamas neforsuojant įrangos (variklio), kuris sudaro 60-80% didžiausio greičio.

Lietuvišku terminu „kreiserinis buriavimas“ yra suprantamas tiek poilsinis, tiek ir sportinis jūrinis buriavimas. Terminas „kruizinis buriavimas“ (angl. *Cruise* – kelionė jūra) yra termino „kreiserinis buriavimas“ atitikmuo. Tokia terminų įvairovė susiklostė istoriškai. Buriavimo terminologija į Lietuvą atkeliavo iš Rusijos, o į Rusiją - iš Olandijos. Todėl Lietuvos buriavimo visuomenėje olandiškos kilmės terminai natūraliuoju būdu plačiau vartojami, nei vėliau atsiradę, bet dabartiniu metu plačiau vartojami, angliškieji.

Iš žodžio „kreiserinis“ prasmės yra kildinama šios programos apimtis. Ji neapima sportinio buriavimo, kuris taipogi gali būti atliktas kreiserinėmis jachtomis, paliekant sportinį buriavimą kaip sportinių (sumanumo ir ištvermės) aukštumų siekiančią buriavimo rūšį.

Šios programos tikslai yra orientuoti į kreiserinį buriavimą ir kreiserines varžybas, atitinkančias sekantį apibrėžimą. **Kreiserinėmis varžybomis** laikomos jūrinės ir vidaus vandenių varžybos, kurios vyksta ilgiau, nei šviesiuoju paros metu ir kuriose jachtos privalo vadovaudamosi jūrinės navigacijos metodais praplaukti iš anksto sutartą maršrutą. Iš šio apibrėžimo seka, kad kreiserinių varžybų pagrindinis skiriamasis bruožas nėra sportiniai greičio pasiekimai vienoje atkarpoje. Kreiserinį buriavimą išskiria navigacinės bei jūrinės įgulų savybės, mokėjimas darniai dirbti ir turiningai ilsėtis, vadovavimasis geros jūrinės praktikos principais krante ir vandenyje bei tradicijų puoselėjimas. Dalyvavimas kreiserinėse varžybose – yra tiesioginė jūrinės kultūros apraiška.

II. LBS kreiserinio buriavimo puoselėjamos vertybės

2.1. **Laisvė ir demokratija.** LBS narių susivienijimas į savanorišką Sąjungą yra pagrįstas laisvu žmonių apsisprendimu. LBS apjungia viso pasaulio žmones, pripažįstančius ir ginančius laisvę buriuoti, reikšti savo nuomonę ir mintis, laisvę kurti buriotojų klubus ir užsiimti klubine veikla, laisvę bendrauti su visu pasauliu LBS moralės ir etikos rėmuose. LBS nariai supranta laisvę savo pilietiškos prievolės kontekste, reglamentuojamos Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos įstatymais ir galiojančiomis taisyklėmis, tokią laisvę, kuri nevaržo kitų bendruomenės narių laisvių, tausoja, tobulina ir atkuria aplinką, įskaitant gamtą, Žmogaus Teises ir Pareigas.

2.2. **Tradicijos.** LBS vertina senas burinio laivyno tradicijas, kurios atėjo į Baltijos šalis per Hanzos miestų prekybinę sąjungą. Tradicijos – tai vertybė, kurios pagrindu yra ugdomos buriotojų kartos bei perduodama pozityvi patirtis. Gera jūrinė praktika, nešališkumas ir džentelmeniškumas – pagrindinės žmoniškosios savybės, išskiriančios buriotojus iš kitų visuomeninių bendruomenių.

2.3. **Gera jūrinė praktika.** Gera jūrinė praktika – tai veiksmai ir sprendimai, nukreipti visos jūrinės bendruomenės gerovei, atlikti laiku, pasiekti mažiausiomis sąnaudomis ir su mažiausia rizika žmonių gyvybėms. Kitais žodžiais tariant, gerą jūrinę praktiką galima būtų apibūdinti drąsa, sveiku protu, darbo ir sprendimų kokybe, taktu, korektiškumu, nešališkumu, džentelmeniškumu, humoru ir išmintimi, bei veiksmy savalaikiškumu. Apsidraudėliškumas ir bravada nesuderinami su gera jūrine praktika. Gera jūrinė praktika ugdo iniciatyvų mąstymą, individualią iniciatyvą, nestandartinių labiausiai atitinkančių unikalią situaciją sprendimų ieškojimą. LBS yra patvirtinusi LBS buriotojo moralės, etikos ir etiketo normas, taikomas elgesiui, aprangai, tradicijų puoselėjimui ir jų tęstinumo užtikrinimui.

2.4. **Garbė.** Aukšti moralės reikalavimai ir pasitikėjimo vienas kitu dvasia per amžius išugdė aukštus garbės standartus, taikomus žmonių santykiams jūroje. Jų pagrindu yra tapusios rašytos ir nerašytos taisyklės, kuriomis grindžiamas tarpusavio santykių etika, pagrįsta džentelmeniškumo principais. Garbė buriotojams reiškia jų autoritetą, akumuluojamą viso gyvenimo veiklos rezultate. LBS bendruomenės garbės teisėjai vertina abejotinus buriotojų poelgius, o sektinus pavyzdžius apdovanoja Garbės nario vardu, suteikiamu remiantis Garbės nario nuostatais.

2.5. **Patirtis.** Istorinė, visuomeninė ir praktinė patirtis – kertinės vertybės, leidžiančios buriotojams mokytis iš klaidų, užtikrinti plaukiojimų saugumą ir kelti savo bendruomenės gyvenimo kokybę.

2.6. **Ištikimybė.** Ištikimybė savo idealams, vertybėms bei savo komandai yra viena iš aukščiausių vertybių, užtarnaujamų ir patikrinamų per ilgą laiką. Ši buriotojų vertybė suteikia bendruomenės nariams galimybę būti deleguotiems bendruomenės interesų atstovavimui bei suteikia moralinį pasitikėjimo jų sprendimais kreditą.

2.7. **Žinios.** Žinios ir istorinė patirtis yra bet kurios bendruomenės pamatai. Ne išimtis ir LBS, kuri aukštai vertina naujausius technikos, technologijų ir žinių visuomenės pasiekimus. Mokslas, išprusimas ir saviugda – pagrindinės puoselėjamos ir skatinamos žmoniškosios vertybės, padedančios buriotojams išgyventi jūroje.

2.8. **Humoras.** Viena iš brangiausių brandžios žmogiškos dvasios gyvybingumo apraiškų yra humoras, kurio pagrindu buriotojai sprendžia visas konfliktines situacijas, tuo pačiu nepamiršdami žmoniškojo orumo neliečiamumo.

2.9. **Pasitikėjimas.** Viena kertinių kiekvieno buriuotojo savybių yra pasitikėjimas ir pareigų delegavimas. Buriuotojai visada tęsi duotus pažadus, gerbia ir vykdo žodines sutartis, kurios dinamiškoje aplinkoje tradiciškai tampa vieninteliu bendradarbiavimo ir pasitikėjimo pagrindų garantu.

2.10. **Savanoriškumas.** Buriuotojų visuomenėje, kuri yra savanoriška ir ne pelno siekianti visuomeninė organizacija, aukštai vertinamas savanoriškas darbas. Aukščiausias savanoriško darbo įvertinimas – Garbės nario vardas, suteikiamas Garbės nario nuostatų ribose. Savanoriškumo sampratoje yra užkoduotas geranoriškumas, įgalinantis buriuotojus tobulėti tarpusavio bendravimo srityje suteikiant savo bendruomenės nariams ir visuomenei daugiau, nei iš jų yra tikimasi.

2.11. **Komandinis darbas.** Tik darniu komandos darbu buriuotojai gali kovoti su gamtos jėgomis. Todėl komandinis darbas, nuolatinis komunikavimo tobulinimas, naujų narių pritraukimas ir jų ugdymas kolektyvinėje dvasioje – pagrindinis uždavinys kovoje už išgyvenimą ekstremaliomis sąlygomis. Burinis laivas – tai bendraminčių draugija, vedama į priekį bendrų tikslų. O burinio laivo kapitonas yra šios komandos dvasinis lyderis ir asmuo, atsakingas už žmonių gyvybes prieš įstatymą. Varžybų metu komandinio darbo rezultatai skatinami prizais ir diplomais, o kasdieniniame gyvenime – pagarba ir autoritetu.

2.12. **Veiklos skaidrumas.** Jūriniam buriniame gyvenime veiklos neskaidrumas žlugdo komandinio bendradarbiavimo idėją. Todėl LBS veiklos skaidrumas vertinamas kaip sektinas pavyzdys. Visos problemos sąjungoje aptariamoms atvirai ir sąžiningai, o aptarimo rezultatai įgyvendinami taikant geros jūrinės praktikos principus.

III. Kreiserinio buriavimo raidos Lietuvoje apžvalga

Lietuvos Buriuotojų Sąjungos veiklą galima tapatinti su Lietuvos nepriklausomybės periodais. Sekanti istorinė apžvalga tik patvirtina šį teiginį:

- 1926 m. - Lietuvos kreiserinio buriavimo pradžia. Įsigytas burlaivis "Budys".
- 1933 m. - jachtos „Gulbė“ kelionė į Londoną. Įgulos nariai tapo Karališkojo jachtklubo garbės nariais. Kelionė atgal per Oslą, Gioteborgą, Trolio ir Giotės kanalais į Baltiją, Visbį ir į Klaipėdą.
- 1933 m. – Lietuvos jachtos dalyvauja varžybose Gotlande.
- 1935 metais birželio 4 dieną įsteigta Lietuvos Buriuotojų Sąjunga.
- 1937 m. - jachta „Žalčių karalienė“ nugali pirmojoje regatoje aplink Gotlando salą. Švedijos Karališkojo jachtklubo kvietimu joje dalyvavo trys jachtos iš Lietuvos: „Žalčių karalienė“, „Tegu“ ir „Vytis“. Stebėti regatos laivu „Perkūnas“ keliavo pulkas buriavimo mokyklos auklėtinių.
- 1938 m. - Klaipėdoje ir Nidoje vyko pirmoji Lietuvos Buriuotojų Sąjungos organizuota tarptautinė regata.
- 1940 m. rugpjūčio mėn., kai Lietuvą įjungus į SSRS sudėtį, Vidaus reikalų ministro įsakymu Lietuvos Buriuotojų Sąjunga buvo uždarytos, kaip "... nebesuderinama su valstybės saugumo reikalais".
- 1989 metų vasario 25 dieną galima laikyti LBS atkūrimo data (po 49 metų).

Kaune vykusiame ataskaitiniame Lietuvos buriavimo federacijos posėdyje išrinkta iniciatyvinė grupė, įpareigota parengti atkuriamos Lietuvos Buriuotojų Sąjungos įstatus. Likimo buvo lemta, kad nuo 1989 metų LBS atkūrimo ir tų pačių metų trijų Lietuvos jachtų žygio per Atlantą atgimė kreiserinis buriavimas Lietuvoje. Tačiau tikroji LBS atkūrimo data yra 1990 metų sausio 20 d., kai Šiauliuose įvyko Lietuvos buriavimo

federacijos suvažiavimas, kuriame ir buvo paskelbta apie LBS atkūrimą, priimtas jos statutas.

Sovietinės okupacijos metais vyko intensyvus kreiserinis buriavimas uždaroje buriuotojų bendruomenėje. Tiesa, su svetimos valstybės vėliava. Lietuvos buriuotojai nebūdavo identifikuojami. Baltijos regiono valstybės juos laikė rusais. Todėl tarptautiniame kontekste Lietuva dingo iš kreiserinio buriavimo 1940 metais.

Taip jau sutapo, kad atkūrus LBS, 1989 metais atgimė ir kreiserinis buriavimas po Lietuvos valstybės vėliava. Buvo atliktas išpūdingas kiekis kreiserinių pažintinių ir poilsinių kelionių, garsinančių Lietuvos gerą vardą. Lietuvos buriuotojai netgi yra prisidėję prie Lietuvos politinių jėgų konsolidacijos šalies nepriklausomybės vardan. 1989 m. buvo pasirašytas Gotlando komunikatas, kurio signatarus į Gotlando salą plukdė dvi jachtos: „Nerija“ ir „Ragana“.

Po sovietmečio eros atlikti Lietuvą garsinantys kreiseriniai plaukimai:

- 1989 m. - trys jachtos – "Lietuva" (kap. Osvaldas Kubiliūnas), "Audra" (kap. Ignas Miniotas) ir "Dailė" (Žvaigždras Drėma), atliko žygį per Atlantą.
- 1992 m. - jachta „Laisvė“ (kap. Ignas Miniotas) dalyvavo Kolumbo regatoje, skirtoje Amerikos atradimo 500-osioms metinėms.
- 1992 m. - jachta "Lietuva" (kap. Steponas Kudzevičius) išplaukė į Lisaboną dalyvauti Kolumbo regatoje. Iš Bostono tęsė kelionę aplink pasaulį.
- 1993 m. - jachta "Laisvė" (kapitonas Ignas Miniotas) išplaukė į kelionę aplink pasaulį. 1994 m. gruodžio 23 d. 17 val. Grinvičio laiku "Laisvė" apiplaukė Horno kyšulį.
- 1994 m. - jachta "Aura" (kapitonas Jonas Limantas), apiplaukė Horno kyšulį praplaukdami Magelano sąsiauriu.
- Buvo vykdomos kasmetinės „Kuršių marių“ regata, „Lietuvos Respublikos kreiserinių jachtų čempionatas“, „S.Marcinkevičiaus atminimo taurės regata“, paskutiniaisiais metais buvo vykdomas „Lietuvos Respublikos RS-280 jachtų čempionatas“ su jūriniais etapais.
- 2002 metais jachta Rėja atliko tolimą ir retą žygį į Botnijos įlanką, sekančiais metais – į Oslo, 2004 metais – į Islandiją.
- Šiuo metu Lietuvos kreiserinio plaukiojimo entuziastai savarankiškai jungiasi prie jūrinės kultūros švenčių kitose valstybėse. 2002 metais lietuvių buriuotojai savo iniciatyva dalyvavo varžybose Jungtiniuose Emyratuose. 2003 ir 2004 metais dvi įgulos iš Lietuvos dalyvavo atvirame Čekijos čempionate Kroatijoje. 2003 metais lietuviai buvo išsinuomavę jachtą Anglijoje, kad dalyvautų varžybose. 2004 metais jachta „Lietuva“ (kap. Osvaldas Kudzevičius) dalyvavo mokomųjų laivų „Tall ship race“. Jachtos „Lietuva“ įguloje pusę narių sudarė jaunimas.

Reikia atskirai paminėti LBS kūrybinę veiklą kreiserinio buriavimo srityje. Vadovaujama kapitono Leono Krasausko, LBS sukūrė ištisą buriuotojų mokyklą, kuri turi kvalifikacines programas ir buriuotojų diplomavimo taisykles. Buvo sukurti techniniai reikalavimai jachtoms, išugdyti buriavimo varžybų teisėjai, prisidėta prie įstatymų kūrimo ir koregavimo. Tačiau buvo mažai skiriama dėmesio jūrinei kultūrai, nes tokios Sovietų Sąjungos sudėtyje Lietuva neturėjo teisės turėti.

Buriavime švietimo srityje Lietuvoje buvo nuveikti sekantys darbai:

- 1936 metais Klaipėdoje pradėjo veikti du metus gyvavusi Buriavimo mokykla.
- 1937 metų lapkričio 17 d. "Vyriausybės žiniuose" atspausdintos taisyklės jachtų vadams ruošti.
- 1948 metais įvyko pirmieji pokario buriavimo kursai Kaune. Jų organizatoriai: J. Žilevičius, P. Grabauskas, J. Šliažas, E. Pažarauskas. Kursus baigė 36 buriuotojai.
- 1961 metais geografas Jurgis Stabinis (1907-1959) parengė buriavimo vadovėlį. 4000 egz. išleista 1961 m.
- 1973 metais Kaune atidaryta Vaikų-jaunimo buriavimo sporto mokykla. Direktorius V. Urbanavičius
- 1978 metais Bronys Stundžia išleido Kanadoje knygą "Burės ir varikliai". Buvo trys laidos: 1978, 1983, 2000 m.
- 1985 metais Osvaldas Kubiliūnas ir Vilhelmas Lapėnas parengė knygelę pradedantiesiems buriuotojams "Kelk bures" (125 psl., 300 egz. Rotaprintu).
- 2002 metais patvirtintos „Burinių jachtų techninės priežiūros taisyklės“.
- 2002 metais patvirtinti „Lietuvos kreiserinių jachtų matavimo nuostatai“, kurių pagrindu buvo perimta Danijos Buriavimo Asociacijos patirtis ir „Danijos Handikapo“ taisyklės.
- 2002 metais Venanto Butkaus iniciatyva išleista knyga "Gero vėjo!" - Lietuvos buriavimo istorijos puslapiai (1000 egz.).
- 2003 metais LBS Prezidento Roberto Dargio iniciatyva ir lėšomis išleistas vadovėlis "Buriavimas". Autorius Artūras Dovydenas (448 psl, 470 spalvotų iliustracijų ir schemų, 1000 egz.).
- 2004 metų rugsėjo 21 dieną LBS Taryba priėmė norminius dokumentus:
 - LBS buriuotojo elgesio normos uostuose;
 - LBS buriuotojo moralė, etika ir etiketas;
 - LBS buriuotojo uniformos nuostatai;
 - LBS emblemos metrikai;
 - LBS vėliavos ir vimpelo metrikai ir etiketas;
 - LBS Garbės nario nuostatai;
 - Valstybinių vėliavų etiketas buriniuose laivuose.

VI. Kreiserinio buriavimo padėtis Lietuvoje

- 4.1. LBS rengia keturias kasmetines kreiserinio buriavimo varžybas:
 - a. „Kuršių Marių Regatą“ (kiekvieną pirmą rugpjūčio savaitę).
 - b. „Lietuvos Respublikos kreiserinių jachtų čempionatą“, vykstantį „Kuršių Marių Regatos“ metu.
 - c. „S.Marcinkevičiaus atminimo taurės regatą“ (rugsėjo mėnesį), kurios laikas sutampa su „Lietuvos Respublikos jūrinių jachtų čempionatu“.
 - d. „Lietuvos Respublikos RS-280 jachtų čempionatas“ su jūriniais etapais.
- 4.2. Kreiserinio buriavimo varžybų kalendorius yra koncentruotas liepos-rugsėjo mėnesiais, nors navigacinis sezonas trunka nuo gegužės iki spalio mėnesio.
- 4.3. LBS iki šiol neburia buriuotojų dalyvavimui tarptautinėse kreiserinėse varžybose. Nekviečia šių varžybų stebėti sporto mokyklų auklėtinių. Nesudaro sąlygų, kad jaunimas, negalintis įsigyti kreiserinių jachtų, būtų kviečiamas plaukti jungų pareigose kreiserinių varžybų metu.

4.4. Kreiserinis buriavimas Lietuvoje turi kol kas neaprašytas tradicijas bei neskaitlingą laivyną. Kreiserinis buriavimas yra neskaitlingas dėl dviejų priežasčių:

- a. pateisinamos - mažas jūrinių jachtų skaičius (Klaipėdos uostas yra vienintelis Lietuvos jūrinis uostas);
- b. ir apleistos – navigacinės informacijos ir jūrinės kultūros stygiaus.

4.5. Šiuo metu Lietuvos buriotojams daugumoje yra prieinama užsienio buriavimo literatūra. Lietuvių kalba išleista knyga „Buriavimas“ buvo brangi ir jos neliko prekybos tinkluose (buvo atspausdinta 1'000 egz.). Turint omenyje, kad Lietuvos rinkai nepakako net 4'000 Broniaus Stundžios knygos egzempliorių, kurie šiuo metu yra tapę bibliografinė retenybe, galima drąsiai inicijuoti antrą knygos „Buriavimas“ papildytą ir pataisytą leidimą, nes atsiliepimai apie pirmąjį leidimą yra geri.

4.6. Panaši situacija yra ir su jūrlapiais. Jie nėra leidžiami Lietuvoje. Situaciją komplikuoja ir tai, kad Lietuvoje nėra galimybės įsigyti jūrlapių, atspausdintų kitose šalyse bei jūrlapių žymėjimų aiškinamosios literatūros. Vidaus vandens kelių inspekcija yra paruošusi Kuršių marių jūrlapį, tačiau nėra sukūrusi platinimo infrastruktūros, kadangi jūrlapių leidyba nėra šios institucijos pagrindinės veiklos objektas.

4.7. Buriavimo kursai pravedami kartą į metus vasario-gegužės mėnesiais. Kursai organizuojami entuziastų, kursai neturi kainodaros ir skatinimo sistemos, nors norinčių mokytis srautas didėja kiekvienais metais.

4.8. LBS neturi paruošusi buriavimo kursų dėstytojų atestavimo programos, tvarkos ir apskaitos, todėl pasiruošusių dėstyti buriavimą kursuose žmonių skaičius nėra prognozuojamas ir kursai organizuojami stichiškai.

4.9. LBS diplomuoja buriavimo kursus baigusius absolventus. Mokymo programos, lyginant su kitų šalių apimtimis, yra aukšto profesinio lygio, tačiau sudarytos prieš naujų palydovinių navigacinių sistemų bei ryšių erą ir stokoja kai kurių moralinių ir etinių disciplinų.

4.10. LBS vykdo burinių jachtų techninę priežiūrą. Tačiau burinių jachtų registras yra vedamas „Valstybinės vidaus vandens laivybos inspekcijos, mažųjų ir pramoginių laivų skyriaus“, kuri mielai perleistų šias funkcijas LBS, tačiau nėra išspręsti finansavimo bei organizacinės pusės klausimai.

4.11. LBS sudaro įspūdingą buriavimo klubų paletę: istoriniai („Budys“), žurnalistų („Marinus“), kreiseriniai (kaip pavyzdžiui „Klaipėdos m. jūrinis buriotojų klubas“), sportiniai („Lazeris“, „Optimist jachtų asociacija“, BK „Vėjas“ ir t.t.), buriavimo veteranų, skautų. Pageidautina, kad prie LBS prisijungtų ir burlentininkai, bei visos buriavimo sporto mokyklos, skautai.

V. Kreiserinio buriavimo padėties išvados

5.1. Iš kreiserinių plaukiojimų apžvalgos ir kreiserinio buriavimo padėties Lietuvoje analizės galima padaryti išvadą, kad Lietuvos buriotojai moka ir nori buriuoti jūrose. Tai patvirtina paskutiniųjų metų buriotojų iniciatyva pagrįstas dalyvavimas Tarptautinėse varžybose kitose šalyse. LBS turi susidariusią dėkingą situaciją paremti buriotojų iniciatyvą ir padėti jų norams savo organizacinėmis priemonėmis.

5.2. Sovietmečio periodas praėityje buvo išbraukęs Lietuvą ne tik iš pasaulio valstybių konteksto, bet ir iš kreiserinio buriavimo konteksto. Faktas, kad mūsų jachtos nedalyvauja tarptautinėse kreiserinio buriavimo varžybose tolygus tam, kad Lietuvoje nėra kitų šalių akimis pastebimo kreiserinio buriavimo, kaip buriavimo rūšies, ir nėra jūrinės

kultūros, kurios apraiška ir išdava yra kreiserinis buriavimas. Esama padėtis prieštarauja LBS tikslui „populiarinti buriavimą“.

5.3. Mokymo procesas ir žinių perimamumas yra nepakankamai organizuotas ir pagrinde gyvuoja pavienių fizinių organizatorių dėka. Tokia šios srities padėtis nesudaro prielaidų šiai sporto ir poilsio formai tapti masine. LBS turi pratęsti mokymo proceso tobulinimo darbą, kurį pradėjo vadovėlio „Buriavimas“ išleidimu.

VI. Kreiserinio buriavimo Lietuvoje vizija

LBS turi praplėsti savo organizacinę-kultūrinę įtaką kreiserinio buriavimo srčiai Lietuvoje. Tai liečia kreiserines buriavimo varžybas, buriavimo mokyklas, laivų teisinę-techninę priežiūrą. Tuo labiau, kad tam yra susiklosčiusios praktinės prielaidos: nuveikta daugiau, nei liko nuveikti. Tačiau tai, kas liko nuveikti, kokybiškai pakeistų LBS poziciją kreiserinio buriavimo atžvilgiu.

**LBS vizija kreiserinio buriavimo srityje yra:
„Lietuva, - jūrinė valstybė“.**

Šios vizijos pagrindu „Programoje“ yra pateikti tikslai ir uždaviniai, keliami LBS 2004-2008 metų periodui.

VII. Programos tikslai ir uždaviniai

7.1. Populiarinti kreiserinį buriavimą jo žinomumo skleidimo priemonėmis.

Kreiserinio buriavimo žinomumas tarptautiniame ir vietiniame kontekste bus skleidžiamas sekančiomis priemonėmis:

7.1.1. Pagrindinis Lietuvos kreiserinio buriavimo populiarinimo būdas – dalyvavimo Baltijos regiono tarptautinėse varžybose atgaivinimas. Jei Lietuvos vėliavos nėra šiose varžybose,- Lietuvos iš viso nėra Baltijos jūrinių valstybių sąrašė.

7.1.2. LBS tarpininkaus Baltijos regiono regatoms, kvies daryti jų sustojimo etapus Klaipėdoje, kartu su Klaipėdos savivaldybe tiesiogiai dalyvaus regatų renginiuose. LBS sudarys planą, kurio vykdymo rezultatu taps Lietuvos jachtų dalyvavimas šiose regatose.

7.1.3. Masinės informacijos priemonės nušvies ir informuos visuomenę apie pagrindinius buriuotojų renginius ir akcijas.

7.1.4. Buriuotojų renginių metų bus vykdomi paradai, kurių metu buriuotojai dėvės 2004 metais patvirtintas buriuotojų uniformas. Varžybų metu bus iškeliamas LBS vėliava, prizai bus puošiami LBS simbolika.

7.1.5. Kreiserinių varžybų metu „publikos“ regatos, kuriose turės galimybę dalyvauti ne buriuotojų bendruomenės nariai ir ypač - vaikai, taps tradicija. Publikos paplūkdymo laiką nustatys varžybų organizatoriai.

7.1.6. Kreiserinių varžybų metu bus sudaromos „šeimyninės“ grupės, galinčios dalyvauti renginiuose be konkurencijos masiškumui didinti.

7.1.7. Kreiserinių buriavimo varžybų kalendorius bus peržiūrėtas su tikslu organizuoti kreiserines varžybas tuščiam varžybų kalendoriaus perioduose.

7.1.8. Į kreiserines varžybas bus kviečiamos kaimyninės užsienio šalys.

7.1.9. Buriavimo klubai bus raginami savo iniciatyva organizuoti kreiserines varžybas su tikslu praktiškai vystyti buriuotojų navigacinius įgūdžius, kas sukurs buriuotojams pasitikėjimo savo jėgomis jausmą ir skatins savarankiškus buriuotojų plaukiojimus atviroje jūroje.

7.2. Vystyti jūrinę kultūrą.

Šiuo tikslu bus skatinama buriuotojų kūryba, praeities puoselėjimas, kultūros propagavimas. Jūrinė kultūra bus vystoma sekančiomis priemonėmis:

7.2.1. Bus skatinamas buriuotojų tolimųjų plaukiojimų vykdymas rengiant įdomiausio metų plaukimo konkursą. Reikalavimai konkursinei medžiagai bus keičiami siekiant buriuotojus tobulėti kelionių aprašymų kūrimo srityje.

7.2.2. Bus sukurta metinė geriausiai organizuoto LBS klubo veiklos nominacija, skatinanti sukurti konkurenciją tarp buriavimo klubų.

7.2.3. Bus užmegzti ryšiai su Baltijos valstybių buriavimo sąjungomis ir bus perimta jų organizacinė bei praktinė patirtis padedant buriuotojams mokytis ir plėsti akiratį.

7.2.4. LBS paruoš ir išleis "Informacijos ir paslaugų standartą, teikiamą Lietuvos marinose jachtklubų nariams ir svečiams". Šis standartas numatys hidrometeorologinės informacijos teikimą, paslaugų ir jų įkainių internetines svetaines, jachtklubų prieigos jūrlapių pateikimą, turistinės informacijos apie jachtklubo ar marinos geografinį regioną pateikimą, aprūpinimą kuru ir ryšiais (internetas), higienos normas ir paslaugas, privalomas kajutkompanijas buriuotojų socialiniam bendravimui.

7.2.5. LBS sukurs prielaidas, kad kreiserinis buriavimas Lietuvoje taptų prestižine laisvalaikio praleidimo forma. Tuo tikslu LBS sukurs jūrinę kultūrą išleisdama matomosios kultūrinės dimensijos norminius dokumentus, reglamentuojančius buriuotojų elgesį, išvaizdą, moralę, etiką, sukurdamą LBS simbolius, mitus ir legendas, populiarindama Lietuvos kreiserinio buriavimo didvyrius ir herojus.

7.2.6. LBS tarpininkaus Lietuvos jachtų dalyvavimui tarptautinėse kreiserinėse varžybose, mokomosiose regatose, tarptautiniuose renginiuose. Kadangi nuplaukimas į kitų šalių regatų starto vietą yra tolygus jūriniam plaukiojimui, vieną iš tokių plaukimų pavadins "Žalčių Karalienės" reisu, jachtos "Žalčių Karalienė" jūrinei istorijai atminti.

7.2.7. LBS sukurs darbinės grupės su eile atsakingų valstybinių institucijų su tikslu adaptuoti LBS propaguojamos jūrinės kultūros nuostatas su leidžiamais ir koreguojamais valstybiniais įstatymais, tvarkomis, taisyklėmis ir programomis.

7.2.8. Rengs kasmetinį "Kapitonų ir laivų savininkų suvažiavimą" vasario mėnesyje Nidoje.

7.2.9. LBS tinklapyje bus kuriami puslapiai su išymiausių buriuotojų biografijomis ir nuopelnais.

7.2.10. Bus skatinamas buriuotojų internetinių svetainių kūrimas, renkant autentišką informaciją apie buriavimo istoriją, praeitį bei naujausius pasiekimus.

7.3. Ateinančios kartos auginimas.

Šiuo tikslu bus bendradarbiaujama su sporto mokyklomis, pritraukiant jaunuosius sportininkus prie kreiserinio buriavimo ir sudarant jiems sąlygas pereiti nuo aktyvaus sportinio prie kreiserinio buriavimo. Tai bus atliekama sekančiomis priemonėmis:

7.3.1. Kreiserinių varžybų nuostatai bus pakeisti skatinant įgulas, turinčias savo sudėtyje jaunį - jungą (nuo 14 iki 18 metų).

7.3.2. LBS sukurs programą, kurios tikslu taps Lietuvos jaunimo mokomojo laivo atsiradimas. Tikslas – sudaryti buriuojančiam jaunimui sąlygas susipažinti su jūriniu buriavimu.

7.3.3. LBS padedama Danijos Buriavimo Asociacijos inicijuos jaunimo mokomosios literatūros išleidimo procesą. Tikslas – išleisti „Optimist“ buriuotojo pradžiamokslį, kuriame bus ir jūrinio buriavimo pradmenys.

7.4. Edukacija.

Šiuo tikslu bus atliekamos sekančios priemonės:

7.4.1. Bus pakeistos buriuotojų kvalifikacinės programos akcentuojant praktinį mokymą. Programos bus papildytos naujų navigacinių technologijų dalykais, pirmos pagalbos suteikimo disciplina, praktiniais gelbėjimo priemonių panaudojimo bandymais ir etikos bei moralės disciplinomis. Praktinis mokymas taps prieinamu ne vien buriuotojams, bet ir eiliniams žmonėms, perkėlus jį į „kaimo turizmo“ lygmenį, kai kiekvienas Lietuvos pilietis galės praleisti atostogas po burėmis, tuo pačiu įgydamas „įgulos nario“ pažymėjimą.

7.4.2. Bus sukurtos buriuotojų kursų dėstytojų atestavimo programos ir dėstytojų laipsniai, atspindintys jų kompetenciją dėstyti vienokias ar kitokias disciplinas.

7.4.3. Bus sukurtos prielaidos atsirasti sertifikuotoms buriavimo mokykloms.

7.4.4. Bus išleistas papildytas vadovėlio „Buriavimas“ leidimas, patenkisiantis esamą paklausą.

7.5. Juridinė dalis.

Šiuo tikslu bus atliekami sekantys darbai:

7.5.1. Bus sprendžiamas klausimas dėl burinių jachtų registro perėmimo iš Mažųjų laivų inspekcijos. Ryšium su šiuo uždaviniu bus sprendžiami organizaciniai, juridiniai bei finansiniai klausimai.

7.5.2. Bus bendradarbiaujama su atsakingomis valstybinėmis instancijomis peržiūrint įstatyminę laivybos bazę, liečiančią buriavimą, įskaitant ir Susisiekimo ministerijos patvirtintas vidaus vandenų laivybos taisykles, siekiant jas suvienodinti su Europos Sąjungos vidaus vandenų laivybos taisyklėmis.

7.6. Plaukiojimų saugumas:

7.6.1. Sutinkamai su Lietuvos Respublikos įstatymais, LBS ves techninę jachtų priežiūrą.

7.6.2. Mokymo programos bus papildytos praktiniais gelbėjimo priemonių bandymais.

7.6.3. LBS ištirs galimybes centralizuotai tiekti kreiserinio buriavimo buriuotojams informaciją apie gelbėjimo priemonių įsigijimą (pirotechnika, ryšio priemonės, gelbėjimo liemenės ir plaustai bei jų patikra).

7.6.4. LBS sukurs vaizdines saugaus plaukiojimo priemones.

IX. Programos plano vykdymo kontrolė

Programos plano vykdymas yra pavestas programos kuratoriams, kurie atsiskaitys už tarpinius bei galutinius rezultatus LBS Tarybai.

Bendra programos kontrolė yra pavesta LBS Tarybai, kuri atsiskaitys už programos vykdymą LBS suvažiavimui.

X. Programos vykdymo finansavimas ir rėmimas

Programa bus finansuojama iš lėšų, gautų iš:

- Sporto komiteto.
- Privačių rėmėjų (vietinių ir užsienio).
- Remiančių organizacijų (vietinių ir užsienio).
- Reklamos lėšų.
- Strateginių partnerių skirtingiems renginiams.
- LBS savifinansavimo ūkinės veiklos:
 - a. Techninės jachtų priežiūros.
 - b. Jachtų matavimų.
 - c. Saugaus plaukiojimo vaizdinės medžiagos gamyba.
 - d. LBS atributikos gamyba.

Programa bus remiama skatinant savanorišką LBS narių ir ne narių darbą LBS kreiserinio buriavimo programai įvykdyti. LBS šiam tikslui yra sukūrusi laisvanoriško darbo skatinimo priemonę – „LBS Garbės Nario vardo nuostatus“, kurių pagrindu LBS gali atsilyginti šiuo garbingu vardu žmonėms, skyrusiems savo laiką ir lėšas LBS tikslams realizuoti.

Vice-prezidentas kreiseriniam buriavimui

Artūras Dovydenas